

**7 PLANTENGROEI IN DE
KOKSIJDE DOORNPANNE**

door Gerarda Note

Uitgave V.V.V. Koksijde 1974

PLANTENGROEI IN DE KOKSIJDSE DOORNPANNE

door Gerarda NOTE

Uitgave: V.V.V. Koksijde 1973

60306

Het duinengebied "DOORNPANNE" is zeer rijk aan planten. Er zijn ongeveer 130 verschillende soorten. De Doornpanne is ook waterwinningsgebied. Het waterpeil is hierdoor erg gezakt en daarmee zijn ook de typische waterplanten verdwenen. Toch blijven er nog waterplanten stand houden op de vochtigste plaatsen.

De talrijke andere planten op de drogere plaatsen zijn goed aangepast aan het milieu : 1/ gereduceerde verdamping : de bouw van de planten is zo dat ze weinig verdampen.

2/ waterreserves : er zijn droogteplanten die in het bezit zijn van waterweefsels.

3/ verhoogde wateropname : veel droogteplanten hebben een diepe penwortel of een groot oppervlakkig wortelstelsel.

Nu volgen enige bijzonderheden over enkele planten die U op een wandeling door de "Doornpanne" zeker zult ontmoeten,

HOOFDBEGROEING.

DUINDOORN (Hippophaë rhamnoidis) - Argousier - Sanddorn.

Heester met grijs berijpte doornige takken. De bloemen komen vóór de bladeren. Mannelijke en vrouwelijke bloemen op verschillende planten, dus tweehuizig.

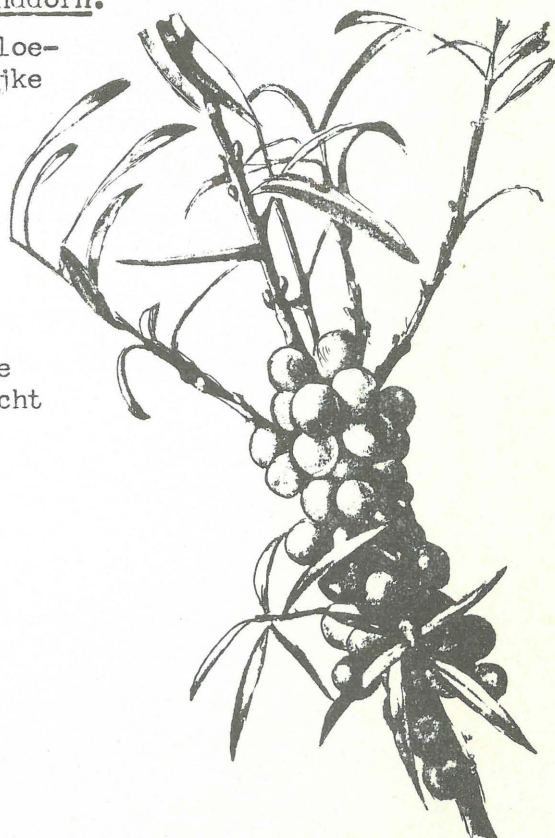
De twijgen en takken zijn met scherpe dorens bezet; de vorming van dorens is een middel om waterverdamping tegen te gaan.

De duindoorn heeft een flink vertakt wortelgestel, dit is nuttig om het water diep te halen en om het duinzand vast te houden en verstuiving te beletten.

De gele tot oranje bessen rijpen in september, ze zijn buitengewoon rijk aan Vit.C. en zijn een gezocht voedsel in het duin van spreuwen, lijsters en kraaien.

Behoort tot de duindoornfamilie.

Bloeitijd : april - mei.

KRUIPWILG (Salix repens) - Saule rampant - Kriech-Weide.

De blaadjes van de kruipwilg zijn aan de onderkant zilverachtig behaard, kort met teruggeslagen punt, dit om de verdamping te beperken.

Kruipwilg is zeer nuttig als vastlegger van stuifzand.

Behoort tot de Wilgenfamilie.

Bloeitijd : april - mei.

HELM (Ammophila arenaria) - Oyat - Strandhafer.

Helm is vooral belangrijk voor het vastleggen van het zand. Door hun wortelstokken kunnen ze nuttig werken voor het samenhouden van losse grond. Als de plant bedolven raakt door bestuiving, redt ze zich door snelle verticale groei.

De bladeren zijn alleen bij vochtig weer uitgespreid, anders altijd ineengerold als beschutting tegen verdroging.

Behoort tot de grassenfamilie.

Bloeitijd : juni - augustus.

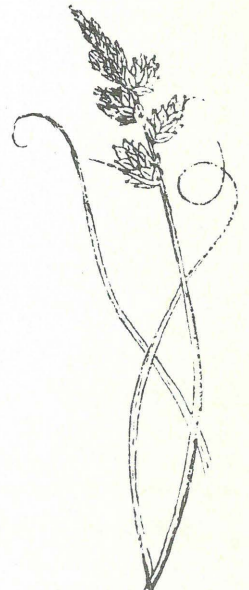
ZANZEGGE (Carex arenaria) - Lafche des sables - Sand-Segge.

Zandzegge is een zandbindend kruid, dat wel de "wandelaar der verstuivingen" wordt genoemd.

Uit de soms meters lange ondergrondse kruipende wortelstok, spruiten op regelmatige afstanden de jonge spruiten, die daardoor keurig op een rij komen te staan.

Behoort tot de Cypergrassenfamilie.

Bloeitijd : mei - juni.

VLIER (Sambucus nigra) - Sureau noire - Schwarzer Holunder.

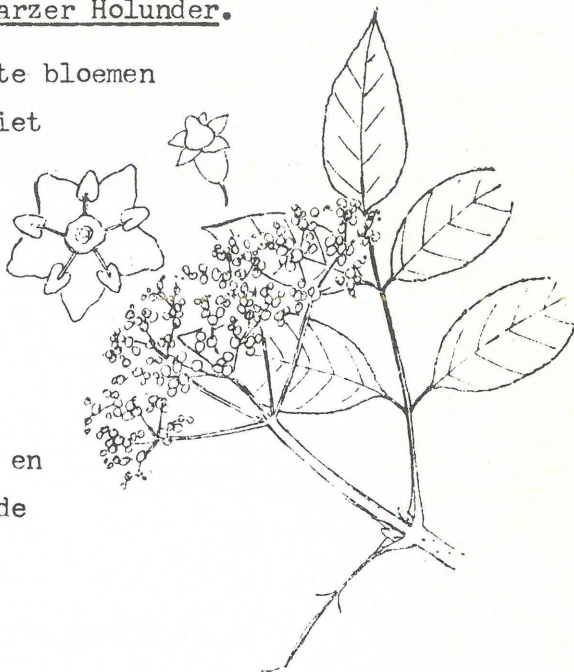
Heester die heel gemakkelijk groeit. De witte bloemen verspreiden een sterke geur. Toch worden ze niet druk bezocht door insecten wegens het ontbreken van honing.

Nazomer en herfst zijn de tijd, waarin de vlieren volhangen met bessen. De geneeskrachtige eigenschappen van de vlier waren reeds gekend in de oudheid.

De bessen worden ook door de vogels gegeten en deze zorgen dan ook voor de verspreiding van de zaden.

Behoort tot de Kamperfoeliefamilie.

Bloeitijd : juni - augustus.

ENKELE ANDERE PLANTEN MIN OF MEER GERANGSCHIKTVOLGENS BLOEIPERIODE.VROEGELING (Erophila verna) - Drave printanière - Hungerblümchen.

Het is een heel klein plantje met witte diep gespleten kroonblaadjes. De grondblaadjes in een rozet. De bloempjes zijn niet groter dan een speldekop. De regel bij deze kleine bloempjes is zelfbestuiving.

Het is één van de vroegst bloeiende plantjes in de zandige gronden. Bloeit soms al in januari en tot juni.

Behoort tot de familie der kruisbloemen.

PAARDEBLOEM (Taraxacum officinale) - Pissenlit - Kuhblume.

De paardebloem is een composiet met uitsluitend lintbloemen. Ze wordt aangetroffen op allerlei plaatsen. Ze kan in de minst gunstige plaatsen en omstandigheden het leven behouden. Hiertoe is ze gans in het bijzonder uitgerust :

1. Een diepe penwortel kan telkens weer uitschieten en diep voedsel en vocht zoeken.

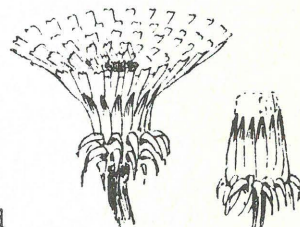
2. De bladeren liggen in een wortelrozet op de grond verspreid en beschutten aldus de bedekte grond tegen uitdroging. Op die wijze verdringt de paardebloem ook andere planten die haar voedsel, licht en lucht zouden ontnemen. Door die alleenheerschappij is ze een lastig onkruid. Is ze toch omgroeid, dan schieten de bladeren en de bloeistengel de hoogte in, boven de gewassen uit.

3. Moet ze in de schaduw of op zeer vochtige plaatsen groeien, dan zijn de bladeren breed en teer : gemakkelijke verdamping. Om een nog grotere oppervlakte te verwerven, zijn die bladeren zeer weinig ingesneden, terwijl de zonnige bladeren zeer diepe tanden bezitten.

4. De plant bevat wit melksap dat tegen slakkenvraat beschut.

5. De bloemen brengen overvloedige zaden voort, zonder dat ze door insecten moeten bestoven worden.

6. De zaden verspreiden zich heel gemakkelijk. Iedereen kent de sierlijke vruchtkorfjes. De wind voert de zaadjes ver weg, daar ze door een haarpluisje als een valscherp op de lucht gedragen worden. Omdat het steeltje zo lang is, komt

het zwaartepunt naar beneden en komt het zaadje steeds eerst op de grond terecht. Daar dit van kleine haartjes is voorzien, blijft het liggen en ontkiemt.

De paardebloem is een van onze meest belangrijke geneeskrachtige kruiden. Behoort tot de familie der composieten en bloeit in gunstige omstandigheden het ganse jaar door.

DRIEKLEURIG VIOOLTJE (Viola tricolor) - Pensée sauvage - Stiefmütterchen.

In drie kleuren : paars, geel en wit. Ze passen zich wondergoed aan op zandige grond en bloeien praktisch gans de lente en zomer.

Behoort tot de viooltjesfamilie.

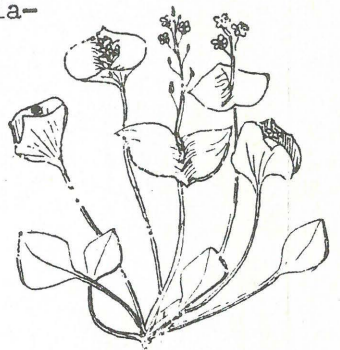

WINTERPOSTELEIN (Claytonia perfoliata) - Claytonie perfoliée - Kragenportulak.

Deze plant is gemakkelijk te herkennen door de ruitvormige bladeren, die bij de wortel ontspringen.

Er zijn twee stengelbladeren, die tot één geheel samengroeid zijn en als een "schoteltje" het bloemtrosje dragen.

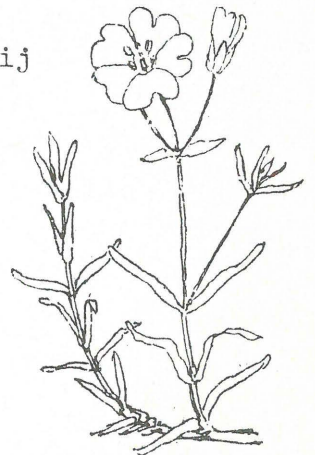
Behoort tot de Posteleinfamilie en bloeit van april tot juni.

AKKERHOORNBLOEM (Cerastium arvense) - Céraiste des champs - Ackerhornkraut.

Komt heel veel voor in de duinen. De akkerhoornbloem heeft vrij grote bloemer (1,5 cm.); de kroonblaadjes zijn veel langer dan de kelkblaadjes. Maakt veel stengels, niet alle bloeiend. Bladeren en stengel zacht behaard.

Behoort tot de Sterremuurfamilie en bloeit van april tot augustus.

KANDELAARTJE (Saxifraga tridactylites) - Saxifrage tridactyle - Dreifingeringer Steinbrech.

De witte bloempjes zijn maar enkele mm. groot. Bladeren klein en in drieën gespleten; bij kleine plantjes wel eens gaaf. De hele plant is met klierhaartjes bezet, soms wat rood aangelopen.

Behoort tot de Steenbreekfamilie.

Bloeitijd : april - juni.

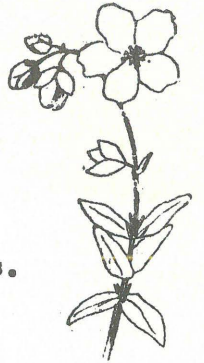

GESTIPPELD ZONNEROOSJE (Helianthemum chamaecistus) - Hélianthème jaune - Gelbes Sonnenröschen.

Van de Zonneroosjesfamilie komen bij ons maar een paar soorten voor; in de landen rond de Middellandse zee zijn ze veel beter vertegenwoordigd.

Bij het gestippeld zonneroosje zijn de bloemen geel en vrij groot (2 cm.). Alle blaadjes hebben aan hun voet twee kleinere steunblaadjes.

Bloeitijd : mei - september.

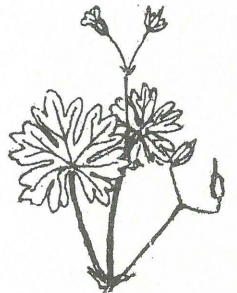
OIEVAARSBEK (Geranium molle) - Géranium mollet - Zottiger Storchschnabel.

Deze plant ontleent haar naam aan de vorm van de vrucht. Op de vrucht zit, als een lange vogelsnavel, de meegegroeide stijl.

Men kent o.m. een zachte ooievaarsbek, een kleine ...

Behoort tot de Ooievaarsbekfamilie.

Bloeitijd : mei - augustus.

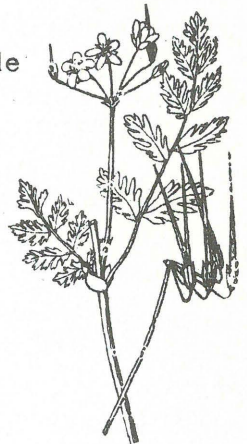
REIGERSBEK (Erodium cicutarium) - Erodium à feuilles de ciguë - Hirtennadel.

De vrucht lijkt zeer goed op een reigersbek. De wortel van de reigersbek gaat zeer diep, waardoor de plant goed aangepast is aan magere en droge grond.

Zeer eigenaardig is de kluisvrucht. De zaden of vruchtjes worden langzamerhand in de grond geboord.

Behoort tot de Ooievaarsbekfamilie.

Bloeitijd : maart - september.

GEWONE EREPRIJS (Veronica chamaedrys) - Véronique petit chêne - Gamander-Ehrenpreis.

Bloemen hemelsblauw of paarsachtig. De stengel heeft twee overlangse rijen haren. Bladeren bij hun voet het breedst, niet of bijna niet gesteeld. Ze krijgen veel bezoek van zweefvliegen. De zaden hebben een vliezige zoom en worden door de wind verspreid.

Behoort tot de Helmkruidfamilie.

Bloeitijd : april - juni.

AVONDKOEKOEKSBLOEM (Melandrium album) - Compagnon blanc - Weisse Nachtnelke.

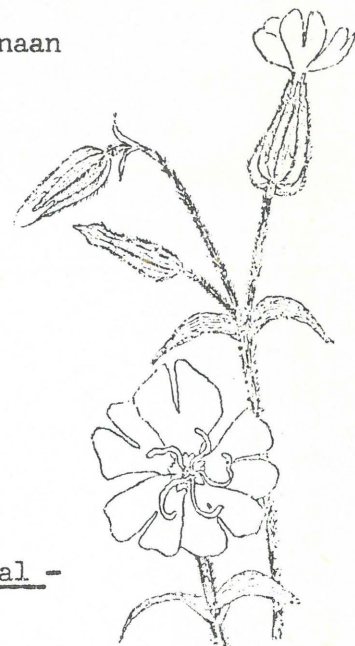
Witte bloemen en vrij smalle bladeren. De plant is bovenaan met klierharen bezet ; zacht behaard.

De knoppen gaan open in de namiddag.

De bloemen lokken met hun geur en kleur, dag en nacht insecten aan.

Behoort tot de Anjerfamilie.

Bloeitijd : mei - september.

GLAD PARELZAAD (Lithospermum officinale) - Grémil officinal - Echter Steinsame.

De stengel draagt lancetvormige bladeren. In de oksels van die bladeren komen in voorjaar en zomer, kleine witachtige bloemen te voorschijn.

In de nazomer ontwikkelen zich de vruchten, die als parels glanzen.

Behoort tot de familie der Ruwbladigen.

Bloeitijd : mei - juli.

RODE EN WITTE SMERWORTEL (Symphytum officinale) - Consoude officinale - Gemeiner Beinwell.

Ruwharige, forse plant met hangende bijenbloemen. Smeerwortels vinden we in Europa bijna overal op vochtige plaatsen.

Poeder vervaardigd uit de wortels werkt bloedstelpend op verse wonden.

Behoort tot de familie der Ruwbladigen.

Bloeitijd : mei - augustus.

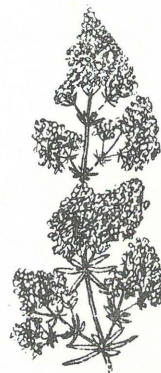
ECHT WALSTRO (Galium verum) - Gaillet jaune - Echten Labkraut.

Talrijke gele bloemen in trossen, ze zijn welriekend en verspreiden een sterke honinggeur.

Het gele sap van de wortel kan dienen bij de bereiding van Chesterkaas.

Zeer algemeen op droge zandgronden.

Behoort tot de familie van de sterbladigen

WALSTROBREMRAAP (*Orobanche caryophyllacea*) - Orobanche du Gaillet -
Labkraut-Sommerwurz.

Bremraap is een plant die "niet op eigen benen kan staan". Deze planten maken er hun levenswerk van, het Echte Walstro reeds aan de wortel van een groot deel van zijn levenssappen te ontdoen. Het is dus een parasiet.

De stengel bij de bremraap is niet groen en draagt bleke of bruine schubben in plaats van bladeren en aan de top een aar van ongesteelde geelachtige tot roodbruine bloemen.

Behoort tot de Bremraapfamilie.

Bloeitijd : juni - juli.

DUINROOSJE (*Rosa pimpinellifolia*) - Rose pimprenelle - Bibernell-Rose.

De bloemkroon is wit en bevat weinig of geen honing. Stengels dicht bezet met rechte stekels en borstels.

De aangename geur trekt de insecten aan voor het inzamelen van het voorhanden zijnde stuifmeel.

De bottels worden door de vogels gegeten en ook wel ingemaakt door de mensen; ze zijn rijk aan Vit.C.

Behoort tot de Rozenfamilie.

Bloeitijd : mei - juni.

MUURPEPER (*Sedum acre*) - Orpin-brûlant - Mauerpfeffer.

Bloeit met goudgele vijfpuntige sterretjes, bladeren bijna bolrond. Komt overal voor op droge zandgrond, zelfs op het strand in de jonge duinvorming. De smaak is meestal peperachtig.

In de bladeren van muurpeper zijn er waterweefsels. In deze waterweefsels zijn er cellen vol water. Sommige gaan nog dagen verder met bloeien al werden ze geplukt, zo goed werkt de waterreserve in de bladeren, een echt reservoir.

Behoort tot de Vetplantenfamilie.

Bloeitijd : juni - juli.

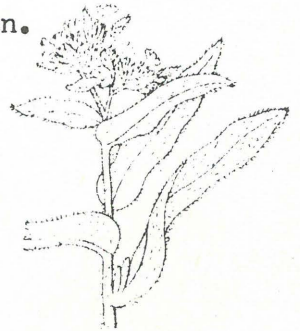

OSSETONG (*Anchusa officinalis*) - Buglose officinale - Gebrauchliche Ochsenzunge.

Behoort tot de familie der Ruwbladigen. Bloemen donkerblauw.
Bladeren smal, grijsgroen door dichte, ruwe beharing.
Bloeitijd : juli - oktober.

KROMHALS (*Lycopsis arvensis*) - Lycopside - Krummhals.

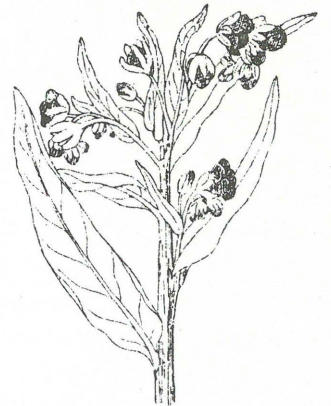
Bloemen lichtblauw, kroonbuis in 't midden gebogen. Zeer ruw-
harige plant; bladen lang en smal, aan hun rand op- en neergebogen.
Behoort tot de familie van de Ruwbladigen.

HONDSTONG (*Cynoglossum officinale*) - Cynoglosse officinal-
Gemeine Hundszunge.

Bruinrode bloemen. De vruchten zijn met weerhaakjes bezet,
zodat ze gemakkelijk blijven haperen aan jassen, kousens en
aan de vacht van voorbijlopende dieren; dit voor de ver-
spreiding van de vruchten.

Vrij algemeen in de duinen. Behoort tot de familie van de
Ruwbladigen.

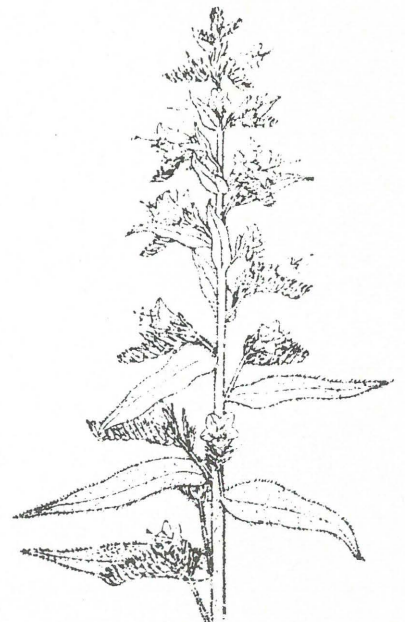
Bloeitijd : mei - juli.

SLANGEKRUID (*Echium vulgare*) - Vipérine - Natterkopf.

De bloemknoppen en pas ontloken bloemen zijn rozerood,
daarna worden ze paars, tenslotte zuiver blauw.
Het zijn bijenbloemen, maar worden ook druk bezocht door
andere insekten.

Behoort tot de familie der Ruwbladigen.

Bloeitijd : juni - augustus.

TEUNISBLOEM (Oenothera biennis) - Onagre bisannuel - Gemeine Nachtkerze.

Het is een nachtinsektenbloem; grote bloemen die met hun bleekgele kleur in de schemering goed zichtbaar zijn. De bloemen gaan 's avonds open en blijven de hele nacht bloeien tot de volgende voormiddag en sluiten dan opnieuw hun kelk.

De bloemen geuren en worden druk bezocht door nachtvlinders.

Behoort tot de Teunisbloemfamilie.

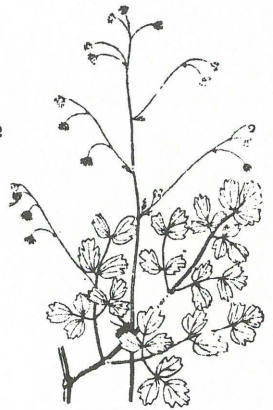
Bloeitijd : juli - september.

KLEINE RUIT (Thalictrum minus) - Petit pigamon - Kleinblättrige Wiesenraute.

Bloemen geelachtig. Kleine plant met wijdvertakte bloem pluimen, die een groot deel van de plant vormen. Meeldraden hangend; stuifmeelbloemen; geen honing. Bezoekers : stuifmeel verzamelende bijen en stuifmeel etende vliegen.

Behoort tot de Ranonkelfamilie.

Bloeitijd : mei - augustus.

1

BITTERZOET (Solanum dulcamara) - Morelle douce - amère - Bittersüsz.

Zeer opvallende bloempjes, paars, waartegen de gele, ver uitstekende en tot een kegeltje samengepakte helmknoppen van de meeldraden prachtig afsteken.

Ze ruiken aangenaam en worden door vliegen bestoven. Soms slingert hij zich rond houvasten. Bes rood.

Kauwt men op de stengel, dan smaakt dit eerst bitter, dan zoet.

Op vochtige plaatsen en ook hoog op het duin.

Behoort tot de Nachtschadefamilie.

Bloeitijd : juni - augustus.

HEGGERANK (Bryonia dioica) - Bryone - Zaurrübe.

Hecht zich met haar sierlijke kurketrekkerranken vast aan de vegetatie van de omgeving. Ze is een echte klimster, die het in de hoogte zoekt.

De geelachtige witte bloemen ontwikkelen zich later tot rode bessen. Eet ze niet, want ze zijn giftig, evenals de gehele plant.

Mannelijke en vrouwelijke bloemen op verschillende planten (tweehuizig).

Bezoekers : voornamelijk bijen.

Vooraf de wortelstok, die er soms als een geduchte knol uitziet, speelde vroeger in de volks-geneeskunde een grote rol. Uit de wortel werden in de Middeleeuwen de "Alruinmannetjes" gemaakt, waaraan men allerlei wondere eigenschappen toeschreef.

Behoort tot de Komkommerfamilie.

Bloeitijd : juni - juli.

HONDSROOS (Rosa canina) - Rose de chien - Hundsrose.

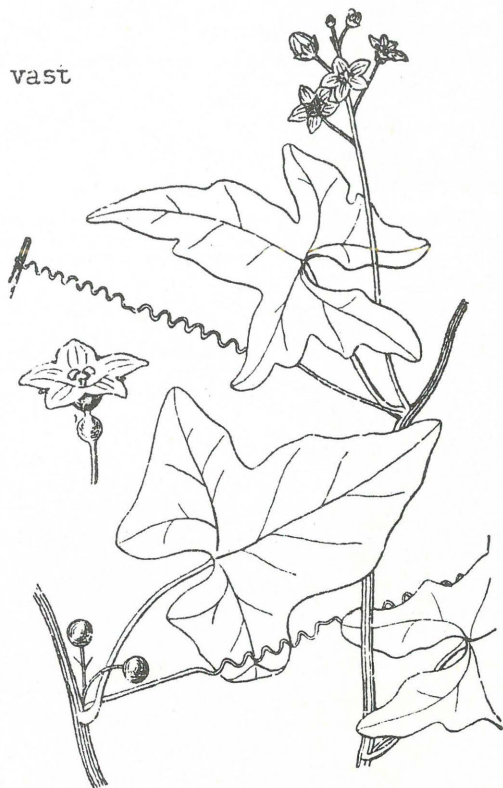
De bloem heeft een diepe bloembodem waarin vele vruchtbeginsels staan. Ze vormen de bottel. Deze wordt helderrood, vlezig en smakelijk.

Verspreiding door dieren .

De bloemen bij de Hondсроos zijn rozerood.

Behoort tot de Rozenfamilie.

Bloeitijd : juni - juli.

KRUIPEND STALKRUID (Ononis repens) - Bugrane rampante - Kriechende Hauhechel.

Bloempjes rozerood. Op de grond liggende plant met soms enkele slappe dorens; in de duinen bezitten zij geen dorens.

De blaadjes zijn dicht, klierachtig behaard.

Behoort tot de Vlinderbloemenfamilie.

Bloeitijd : mei - oktober.

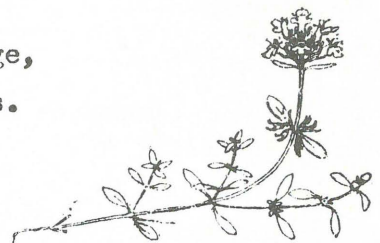
WILDE TIJM (Thymus serpyllum) - Thym à feuilles étroites - Sand-Thymian.

Rozerode bloemen, naar citroen ruikend. Het is een lage, struikachtige plant met liggende of opstijgende stengels.

De blaadjes zijn behaard.

Behoort tot de familie der Lipbloemen.

Bloeitijd : juni - september.

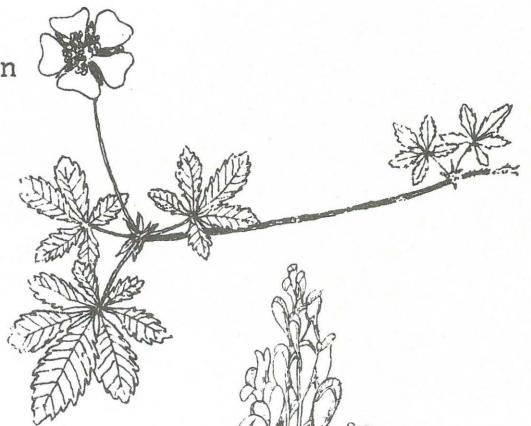
VIJFVINGERKRUID (Potentilla reptans) - Potentille rampante (Quintefeuille) - Funffingerkraut.

Gele bloemen die vijftallig zijn. De bladeren zijn ook vijftallig.

Stengel lang en kruipend, meestal onvertakt.

Behoort tot de Rozenfamilie.

Bloeitijd : juni - september.

VLASLEUWEBEK (Linaria vulgaris) - Linaire commune - Gemeines Leinkraut.

Mooie geel-oranje bloemen. Naam ontleend aan zijn bladeren, ze zijn lijnvormig als bij vlas.

Zeer lange, vertakte, ondergrondse stengels (om vast te staan in de losse grond).

Blaadjes met waslaag bedekt (weinig verdamping).

Het is een echte hommelploem.

Behoort tot de Helmkruidfamilie.

Bloeitijd : juni - september.

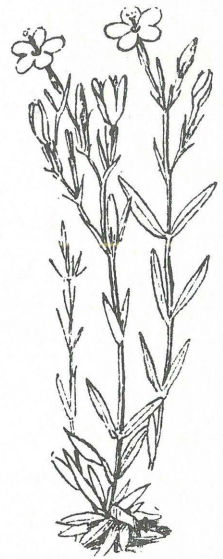
DUIZENDGULDENKRUID (Erythraea Centaurium) - Erythrée petite centaurée -Echtes Tausendgüldenkraut.

Bloemen rozerood. Kenmerkend zijn de schroefvormige gedraaide helmknopjes. De bloemen hebben geen honingklieren maar wel een saprijk weefsel onder in de bloem.

In de geneeskunde gebruikt. Eertijds stond haar waarde hoog in prijs, vandaar de naam, die "honderd goudstukken" betekent.

Behoort tot de Gentiaanfamilie.

Bloeitijd : juli - september.

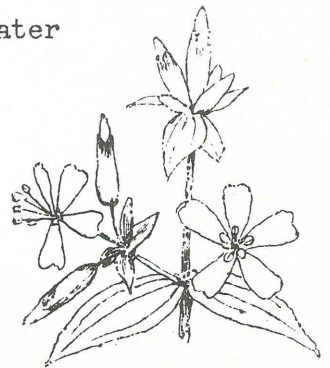
ZEEPKRUID (Saponaria officinalis) - Saponaire officinale -Seifenkraut.

Kruipende wortelstok; is giftig en geeft schuim wanneer er water bij betrokken wordt, net als zeep.

Roze bloemen, dicht opeen aan de top der stengels en zijtakken. De bloemen gaan 's avonds open en trekken door hun lichte kleur en geur nachtvlinders aan, overdag hommels en bijen.

Behoort tot de Anjerfamilie.

Bloeitijd : juli - september.

KONINGSKAARS (Verbascum thapsiforme) - Bouillon blanc - Kleinblütige Königskerze.

Bloemen lichtgeel in groepjes tot een aar verenigd, ze bevatten zeer weinig honing en worden door de insekten bezocht voor het stuifmeel.

Bladeren langwerpig, langs de stengel aflopend, witviltig.

Zeer mooie grote plant.

Behoort tot de Helmkruidfamilie.

Bloeitijd : juli - oktober.

DRIEDISTEL (*Carlina vulgaris*) - Carline vulgaire - Klein Eberwurz.

Zeer stekelige plant, met bleekgroen blad. De kleine bloempjes van het hoofdje zijn omringd door grote, geel-witte stralen van het omwindsel. Deze zijn hygroscoopisch, alleen bij zonnig droog weer spreiden ze zich uit, anders houden ze de bloemen omsloten.

Behoort tot de familie der Composieten.

Bloeitijd : augustus - oktober.

BOSRANK (*Clematis vitalba*) - Clématite des haies - Gemeine Waldrebe.

Vele soorten van dit geslacht worden als sierplant gekweekt. Bosrank is een klimplant, de bladstelen slingeren als ranken om andere planten. De weinig vergiftige planten hebben tegenover elkaar staande oneven geveerde bladeren. De nogal grote groenachtige witte bloemen staan in schermvormige pluimen. Bloemen zonder honig maar veel stuifveel. De kelkbladen zijn wit gekleurd en viltig behaard. Bijzonder sierlijk zijn de dopvruchtjes met hun fijn geveerde vruchtpluis. Zo is de verspreiding van de zaadjes zeer doeltreffend, een zwakke wind volstaat om het zaadje mee te voeren.

Behoort tot de ranonkelfamilie.

Bloeitijd : juli - augustus.

DONDERKRUID (*Inula Conyza*) - Inule squarreuse - Dürrwurz-Alant.

Sterk vertakte bruin aangelopen stengel. Bloemkorfjes zonder duidelijke straalbloemen, ze zijn lichtgeel met donkerder geel of bruin in 't midden. Donderkruid vindt men vooral op kalkhoudende grond.

Behoort tot de familie der composieten.

Bloeitijd : juli - augustus.

Gele morgenster (*Tragopogon pratensis*) - Salsifis des prés -
Wiesen-Bocksbart.

De gele bloem is alleen open bij zonnig weer en meestal slechts 's morgens. Stengels onvertakt, bladeren met brede stengelomvattende voet; lancetvormig, naar boven versmald. De omwindselbladen zijn zo lang als, of zelfs langer dan de buitenste bloempjes.

Behoort tot de familie der composieten.

Bloeitijd : mei - augustus.

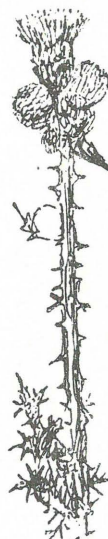
KALE JONKER (*Cirsium palustre*) - Cirse des marais -
Sumpf-Kratzdistel.

Groeit in de vochtigste gedeelten.

Het is een tweejarige plant, de bloemhoofdjes in dicht opeengedrongen kluwens. De soms 2 m. hoge stengel is weinig vertakt en zeer stekelig. De blaren zijn lang, smal en diep ingesneden.

Behoort tot de familie der composieten.

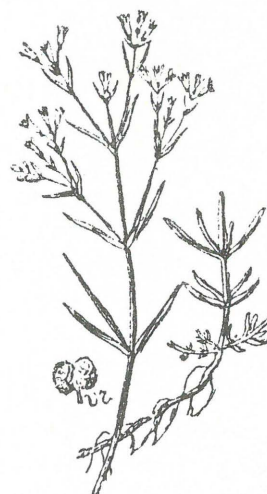
Bloeitijd : juli - oktober.

KALKBEDSTRO (*Asperula cynanchica*) - Herbe à l'esquinancie -
Hügel - Meister.

De bloemen zijn rozerood. Kalkbedstro behoort tot de familie der sterbladigen. De bladeren staan in kransen rond de stengel. Bij kalkbedstro zijn de lagere bladeren in kransen van vier, de hogere meestal twee aan twee, of twee van de vier zijn heel klein. Komt vooral voor op kalkrijke zandgrond.

Bloeitijd : mei - juli.

LEVERKRUID (*Eupatorium cannabinum*) - Eupatoire chanvrine -
Wasserdost.

Groeit in de vochtigste gedeelten.

Het is een hoog opschietende plant. De bloemen zijn rood-paars of bleek rozerood. Ze vormen een dichte, platte of half-bolvormige tros. Het vruchtpluis samen met het onbeduidend gewicht van het zaadje wordt gemakkelijk met de wind meegevoerd.

Behoort tot de familie der composieten.

Bloeitijd : juli - september.

LOOK ZONDER LOOK (*Alliaria officinalis*) - Alliaire -
Lauchkraut.

Zoals de naam het aanduidt heeft de plant botanisch niets met look te maken. De gekneusde blaren ruiken echter wel naar look. De blaren zijn groot, de onderste bijna niervormig, de bovenste met spitse top en grote tanden.

Witte bloemen.

Op deze plant leeft de prachtige (hier nogal zeldzame) oranjetipvlinder.

Behoort tot de familie der kruisbloemen.

Bloeitijd : april - juni.

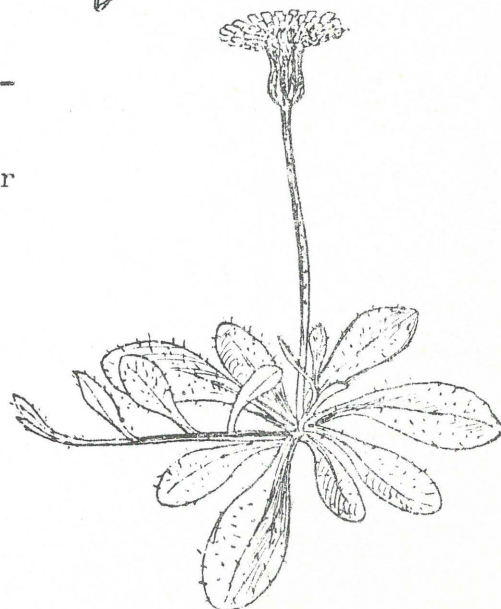

MUIZEOOR (*Hieracium Pilosella*) - Epervière piloselle -
Kleines - Habichtskraut.

Gaafrandige blaren in een rozet op de grond. Muizeoor is een typische naam die aanduidt hoe de blaren er uitzien : zacht met nogal veel en lange witte haren. Bloemhoofdjes afzonderlijk aan de stengeltop, bloemen zwavelgeel, de buitenste, onderaan vaak met rode streep.

Behoort tot de familie der composieten.

Bloeitijd : mei - november.

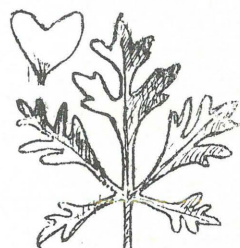

MUSKUSKAASJESKRUID (Malva moschata) - Mauve musquée -
Moschus - Malve.

Rozerode bloemen met zwakke muskusgeur. Hogere bladen tot bijna aan de bladsteel toe ingesneden, slippen ook nog verdeeld. De vruchten zijn behaard.

Behoort tot de kaasjeskruidfamilie.

Bloeitijd : juni - juli.

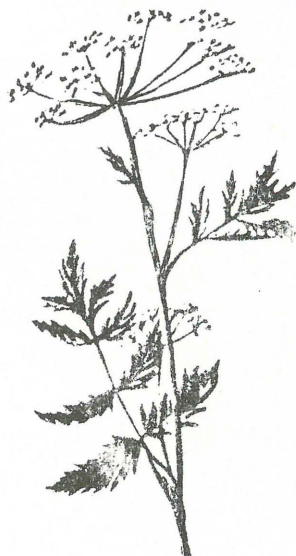
PASTINAAK (Pastinaca sativa) - Panais commun -
Gemeiner Pastinak.

Stengels kantig - gegroefd, kort behaard. Bloemen geel, bladeren enkel gevind. Schermen veelstralig.

Groeit vooral langs dijken en wegen, in de Doornpanne in de vochtigste gedeelten, o.a. in het bosje aan de Hoge Blekker.

Behoort tot de schermbloemenfamilie.

Bloeitijd : juli - september.

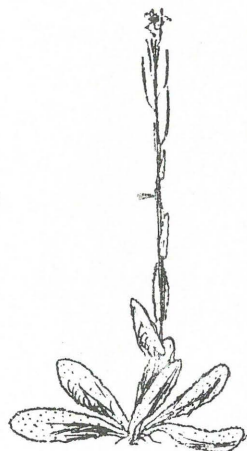
RUIGE SCHEEFKELK (Arabis hirsuta) - Arabette hérissée -
Rauhaarige Gänsekresse.

De bladeren langs de stengel zijn niet gesteeld, ze omvatten de stengel en vormen "oortjes", ze zijn behaard.

Kleine, witte bloempjes met rechtopstaande kroonblaadjes. Heel dikwijls onvertakte, kaarsrechte plantjes.

Behoort tot de familie der kruisbloemen.

Bloeitijd : mei - juli.

SCHERMHAVIKSKRUID (Hieracium umbellatum) - Epervière en
ombelle - Schirm-Habichtskraut.

Bloemhoofdjes geel en tot een scherm verenigd. Lange, smalle, gave of zwak getande blaren aan de stengel.

De buitenste omwindselblaadjes afstaand of met omgebogen top.

Behoort tot de familie der composieten.

Bloeitijd : juni - oktober.

SPEERDISTEL (*Cirsium lanceolatum*) - Cirse commun -
Lanzett - Kratzdistel.

Forse, sterk gestekelde plant. De bladeren lopen uit in lange, geelachtige stekels, scherp als naalden. De lichtpurpere bloemen in vrij grote, afzonderlijk of in groepjes zittende hoofdjes.

Behoort tot de familie der Composieten.

Bloeitijd : juni - oktober.

STIJVE OGENTROOST (*Euphrasia stricta*) - Euphrase raide -
Steifer Augentroost.

De bloemen hebben geheel het uiterlijk van lipbloemen, ze behoren echter tot de helmkruidfamilie. Het zijn ook half-parasieten, ze zuigen ruwe voedingsstoffen of anorganisch sap uit de wortels van andere planten, meestal grassen en bereiden ze verder in hun eigen bladgroen.

Het kruid was in de volksgeneeskunde een bekend middel tegen oogandoeningen. Bloeitijd : juni - oktober.

VLASLEUWEBEK (*Linaria vulgaris*) - Linaire commune -
Gemeines Leinkraut.

Stengels rechtop, meestal kaal; bladeren lang en smal. Grote gele bloemen, meestal met oranje onderlip (masker) in trossen aan de stengeltoppen. Groeit gaarne op droge, zandige plaatsen. Het zijn echte bijen- of hommelsbloemen.

Let op de gaatjes in de spoor gebeten door hommels, hun zuiger is te kort om op de gewone wijze de honig te bereiken.

Behoort tot de helmkruidfamilie.

Bloeitijd : juni - september.

VLEUGELTJESBLOEM (Polygala vulgaris) - Polygala vulgaire -
Gemeine Kreuzblume.

Kleine planten met gladde, gave blaadjes aan dunne stengels. Twee van de vijf kelkbladen zijn groot en gekleurd en staan als vleugeltjes uit . Bloemen in ijle trosjes, blauw, wit of roodachtig. Er komen talrijke ondersoorten voor die moeilijk te onderscheiden zijn.

Behoort tot de vleugeltjesbloemfamilie.

Bloeitijd : mei - augustus.

ZILVERSCHOON (Potentilla anserina) - Potentille ansérine -
Gänserich.

Grote, gele bloemen op lange stelen, alleenstaand. De blaadjes zijn scherp gezaagd en aan de onderzijde wit en zijdeachtig (zilverachtig) behaard.

Zeer algemeen, haast cosmopoliet.

Behoort tot de rozenfamilie.

Bloeitijd : mei - augustus.

OM NADER MET DIT ALLES KENNIS TE MAKEN, NODIGEN WIJ U VRIENDELIJK UIT TOT DE GRATIS GELEIDE NATUURWANDELINGEN IN DE DOORNPANNE TE KOKSIJDE. - VAN 1.6 TOT 31.8, IEDERE ZATERDAG TE 9 U. VERZAMELPUNT : AAN DE VOET VAN DE HOGE BLEKKER (ZEELAAN).

WIJ VRAGEN U BELEEFD GEEN BLOEMEN TE PLUKKEN TIJDENS UW WANDELINGEN. LAAT ZE GEDIJEN IN GODS VRIJE NATUUR.

BRONNEN.

- Geïllustreerde Flora van Nederland - door H.Heimans, H.W. Heinsius en Jac. F. Thijssse - uitg. W. Versluys, Amsterdam-Antwerpen, 1965.
- Wilde planten (deel I), Flora en vegetatie in onze natuurgebieden - door prof. dr. v. westhoff, p.a. bakker, c.g. van leeuwen e.e. van de voo - uitg. Vereniging tot behoud van natuurmonumenten in Nederland, 1970.

AANBEVOLEN LEKTUUR.

- Wat vind ik in de duinen ?, door Dr. W.S. Prud'homme van Reine.
- Plantengids - door Björn Ursing.

REGISTER VAN DE PLANTENNAMEN.

Akkerhoornbloem	4	Reigersbek	5
Avondkoekoeksbloem	6	Rode en Witte Smeerwortel	6
Bitterzoet	9	Rolklaver	11
Bosrank	14	Ruige Scheefkelk	17
Donderkruid	14	Schermhavikskruid	17
Driedistel	14	Slangekruid	8
Driekleurig viooltje	4	Speerdistel	18
Duindoorn	1	Stijve Ogentroost	18
Duinroosje	7	Teunisbloem	9
Duizendguldenkruid	13	Vlasleeuwebek	12, 18
Echt Walstro	6	Vleugeltjesbloem	19
Gele Morgenster	15	Vlier	3
Gestippeld Zonneroosje	5	Vroegeling	3
Gewone Ereprijs	5	Vijfvingerkruid	12
Glad Parelzaad	6	Walstrobremraap	7
Heggerank	10	Wilde Tijm	12
Helm	2	Winterpostelein	4
Hondsroos	10	Zandkool	11
Hondstong	8	Zandzegge	2
Jacobskruiskruid	11	Zeepkruid	13
Kale Jonker	15	Zilverschoon	19
Kalkbedstro	15		
Kandelaartje	4		
Kleine Ruit	9		
Koningskaars	13		
Kromhals	8		
Kruipend Stalkruid	12		
Kruipwilg	2		
Leverkruid	16		
Look zonder Look	16		
Muizeoor	16		
Muskuskaasjeskruid	17		
Muurpeper	7		
Ooievaarsbek	5		
Ossetong	8		
Paardebloem	3		
Pastinaak	7		